

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 136/04-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 28. apríla 2004 predbežne prerokoval sťažnosť M. P., bytom N. Š., zastúpeného advokátom JUDr. D. M., P., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KÚV-18/OVEK-2000, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť M. P. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. novembra 2003 doručená sťažnosť M. P., bytom N. Š. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Krajského úradu justičnej polície Policajného zboru Banská Bystrica (ďalej len „krajský úrad justičnej polície“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: KÚV-18/OVEK-2000.

Z obsahu sťažnosti a priložených listín vyplýva, že:

Sťažovateľ kúpil 26. marca 1999 od ORMI CAR, J. P., P. (ďalej len „autobazár“), ojazdené motorové vozidlo typu ŠKODA FELÍCIA, štátnej poznávacej značky ZC 470 AC. Rozhodnutím Colného úradu v Poprade (ďalej len „colný úrad“) o zaistení tovaru sp. zn. 266/37/99 z 23. decembra 1999, ktoré bolo potvrdené rozhodnutím Colného riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „colné riaditeľstvo“) sp. zn. 5060/2000-90102 z 8. februára 2000 bolo predmetné motorové vozidlo sťažovateľovi odňaté z dôvodu, že napriek tomu, že v technickom preukaze tohto vozidla je uvedený údaj o jeho colnom prejednaní, nie je predmetné motorové vozidlo colne prejednané. Ďalším dokazovaním colného úradu vedeným pod zn. 3/033/2000 bolo zistené, že predmetné vozidlo neprešlo cez hranicu, nebolo preclené, ale bolo ukradnuté na území Slovenskej republiky. Zároveň bolo zistené, že osoba, ktorá uzavrela zmluvu o obstaraní predaja motorového vozidla s autobazárom, bola neznámou osobou, ktorá zneužila osobné doklady údajného predajcu. Na základe uvedeného bolo zaist'ovacím úkonom 28. februára 2000 začaté trestné stíhanie vo veci podozrenia z trestného činu podľa § 252 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“) pod sp. zn. ČVS: KÚV-18/OVEK-2000. Od uvedenej doby nedošlo ku skončeniu konania, čím podľa sťažovateľa došlo k zbytočným prieťahom v konaní podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Sťažovateľ poukazuje na to, že začatím trestného stíhania sa dostal do postavenia zúčastnenej osoby v zmysle § 42 zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom (ďalej len „Trestný poriadok“), resp. do postavenia poškodeného podľa § 43 Trestného poriadku.

Podľa názoru sťažovateľa krajský úrad justičnej polície v predmetnom konaní porušuje jeho základné práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a *„nemožno vylúčiť ani to, že k odňatiu vozidla došlo nezákonným spôsobom, čo by znamenalo aj porušenie čl. 13 ods. 1 Ústavy SR a čl. 20 Ústavy SR“*.

Sťažovateľ žiada priznanie primeraného finančného zadosťučinenia v sume 220 000 Sk ako náhradu ujmy vyjadrenej v peniazoch, ktorá sa rovná nákupnej cene predmetného motorového vozidla.

Sťažovateľ navrhuje ústavnému súdu, aby rozhodol nálezom takto:

„1. Základné právo sťažovateľa M. P. na prerokovanie a rozhodnutie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR v konaní vedenom na Krajskom úrade justičnej polície PZ Banská Bystrica pod ČVS: KÚV-18/OVEK-2000 bolo porušené.

2. Krajskému úradu justičnej polície PZ v Banskej Bystrici v konaní vedenom pod ČVS: KÚV-18/OVEK-2000 prikazuje konať bez zbytočných prietahov.

3. M. P. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 220.000,- Sk, ktoré mu je Krajský úrad justičnej polície PZ Banská Bystrica povinný zaplatiť do jedného mesiaca od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Krajskému úradu justičnej polície PZ Banská Bystrica ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia M. P., a to do troch dní od právoplatnosti nálezu.“

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril aj krajský úrad justičnej polície podaním doručeným ústavnému súdu 19. januára 2004, v ktorom zaslal informácie k predmetnému konaniu a uviedol: *„Vo vyšetrovanej veci bol M. P. vypočutý ako svedok poškodený, pričom v zmysle právnej kvalifikácie daného skutku mu štatút poškodeného a nároky vyplývajúce v trestnom konaní z procesného postavenia svedka poškodeného nevyplývali.“*

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa ústavný súd skúmal jej zákonom predpísané náležitosti upravené v § 20 ods. 1 a § 50 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), ako aj prípadné dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Medzi tie podmienky konania, ktoré ústavný súd skúma pri predbežnom prerokovaní každej sťažnosti, patrí aj to, či je daná právomoc ústavného súdu, ktorý je oprávnený a povinný rozhodovať o predmete sťažnosti zákonom ustanoveným postupom.

Sťažovateľ uvádza, že postupom krajského úradu justičnej polície v namietanom konaní došlo k porušeniu jeho základného práva na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Účelom, podstatou a zmyslom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia orgánu verejnej moci. Ťažiskovým pojmom a komponentom tohto základného práva je to, že jeho ochrana sa uplatňuje vo veci účastníka, v jeho záležitosti. Súčasne je ústavný súd toho názoru, že uplatnenie tohto základného práva je spojené s takou vecou účastníka konania pred súdom alebo iným orgánom právnej ochrany, ktorej prejednanie a rozhodnutie je zahrnuté do účelu procesného poriadku, ktorý upravuje postup orgánu verejnej moci pri prejednaní veci účastníka.

Vecou samou v konaní pred krajským úradom justičnej polície, v ktorom podľa sťažovateľa došlo k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, je trestné stíhanie inej osoby, než je sťažovateľ, ktorý má v tomto konaní postavenie poškodeného. Trestné stíhanie sa vykonáva podľa ustanovení Trestného poriadku. Podľa § 1 prvej vety Trestného poriadku je účelom tohto zákona upraviť postup orgánov činných v trestnom konaní tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní. Iný účel trestného poriadku nie je výslovne vyjadrený, a preto je vecou samou v trestnom konaní zistenie trestných činov a spravodlivé potrestanie ich páchatel'ov. Podľa § 2 ods. 4 a 5 Trestného poriadku ak tento zákon

neustanovuje niečo iné, postupujú orgány činné v trestnom konaní z úradnej povinnosti, musia trestné veci prejednávať čo najrýchlejšie a dôsledne zachovávať občianske práva zaručené ústavou. Orgány činné v trestnom konaní postupujú tak, aby bol náležite zistený skutkový stav veci, a to v rozsahu nevyhnutnom na ich rozhodnutie.

Z uvedeného vyplýva, že zákonným účelom postupu orgánov činných v trestnom konaní nie je prejednanie, rozhodovanie a rozhodnutie o nároku poškodených, ktorý má súkromnoprávnu povahu. Možnosť uplatnenia nároku na náhradu škody v trestnom konaní nie je preto v tomto konaní vecou v takom zmysle, ako je to uvedené v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Účel trestného konania, jeho predmet a základné zásady, na ktorých spočíva dosahovanie tohto účelu, vylučuje záver, aby poškodení mali právo na to, aby ich vec - nárok na náhradu škody - bola prerokovaná bez zbytočných prietáhov v trestnom konaní. Prípustnosť uplatniť nárok na náhradu škody v trestnom konaní nie je dôvodom na záver o tom, že v trestnom konaní sa stáva vecou samou nárok poškodeného. Táto možnosť je iba zvýhodnením poškodeného, ktorý za splnenia zákonných podmienok, a ak to nebráni účelu trestného konania, môže dosiahnuť uspokojenie svojho súkromnoprávneho nároku prípadne aj v trestnom konaní. To, že sa táto možnosť nemôže uplatniť na úkor dosahovania účelu trestného konania (§ 1 Trestného poriadku), vyjadrujú viaceré ustanovenia Trestného poriadku (§ 44 ods. 4 - podľa ktorého výkonom práv poškodených nesmie byť ohrozený rýchly priebeh trestného stíhania, § 229 ods. 1- podľa ktorého ak niet podľa výsledku dokazovania pre vyslovenie povinnosti na náhradu škody podklad alebo ak by bolo pre rozhodnutie o povinnosti na náhradu škody potrebné vykonať ďalšie dokazovanie, ktoré presahuje potreby trestného stíhania a podstatne by ho pretiahlo, súd odkáže poškodeného na konanie o občianskoprávných veciach, prípadne na konanie pred iným príslušným orgánom).

Záver o tom, že poškodení v trestnom konaní nemajú postavenie osôb, ktorým po uplatnení nároku na náhradu škody vzniká v tomto konaní základné právo na prerokovanie

tohto nároku bez zbytočných prietáhov, podporuje aj to, že táto možnosť podľa Trestného poriadku nevylučuje, aby poškodený po odstránení zákonnej prekážky litispencie podľa § 83 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), prípadne ešte pred jej vznikom uplatnil nárok na náhradu škody v konaní pred občianskoprávnym súdom v rozsahu jeho právomoci podľa § 7 ods. 1 OSP. Žalobu o náhradu škody považuje ústavný súd za účinný právny prostriedok ochrany základných práv a slobôd poškodeného a takáto žaloba vymedzuje v občianskom sporovom konaní nárok poškodeného na náhradu škody už ako jeho vec, vo vzťahu ku ktorej už má garantované základné právo na konanie bez zbytočných prietáhov (čl. 48 ods. 2 ústavy).

Z uvedeného vyplýva, že postup krajského úradu justičnej polície v trestnom konaní nemôže byť v žiadnej súvislosti s ústavne garantovaným základným právom sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktorou je nárok na náhradu škody, pretože rozhodovanie o ňom nepatrí k účelu trestného konania a navyše takýto nárok na náhradu škody môže sťažovateľ ako už jeho vec uplatniť aj v občianskom spore. Preto ústavný súd sťažnosť sťažovateľa odmietol ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd odmietol sťažnosť už po jej predbežnom prerokovaní, a preto nerozhodoval o nároku na primerané finančné zadosťučinenie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. apríla 2004